

ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ ДЕПОЗИТНИХ РЕСУРСІВ БАНКУ

ВОЛОХАТА В. Є.

УДК 336.717.18.001.11

Волохата В. Є. Фактори формування депозитних ресурсів банку

Мета статті полягає у критичному огляді та вдосконаленні підходів науковців щодо класифікації факторів формування депозитних ресурсів банку, визначення їх вагомості в системі управління ними. У статті проаналізовано підходи вітчизняних і зарубіжних вчених щодо класифікації факторів формування депозитних ресурсів банку. На основі їх критичного аналізу запропоновано класифікацію факторів формування депозитних ресурсів банку, яка відрізняється від існуючих узагальнених групувань її факторів. Оскільки фактори формування депозитних ресурсів банку не є рівнозначними між собою та займають різне місце в системі управління залученими ресурсами, на основі використання методу аналізу ієрархії було визначено рівні їх вагомості, що дозволило не тільки їх проранжувати, а й перевірити локальні та глобальні пріоритети експертів на узгодженість між собою. На основі запропонованої класифікації та рівнів вагомості факторів формування депозитних ресурсів у процесі банківської діяльності можуть бути розроблені методичні підходи щодо планування, прогнозування, організації, регулювання, координації, обліку, аналізу, стимулювання та контролю депозитних ресурсів банку. Перспективами подальших досліджень у даному напрямі є проведення поглибленого аналізу сучасної системи управління депозитними ресурсами банку та розроблення методичних підходів щодо її вдосконалення.

Ключові слова: банк, депозитні ресурси, зовнішні фактори, внутрішні фактори, економічні фактори, фінансова стійкість банку, депозитна політика, аналіз ієрархії.

Табл.: 5. **Бібл.:** 19.

Волохата Вікторія Єльфрідівна – аспірантка, викладач, Університет банківської справи Національного банку України (вул. Андріївська, 1, Київ, 04070, Україна)

E-mail: viktoriav78@mail.ru

УДК 336.717.18.001.11

UDC 336.717.18.001.11

Волохатая В. Е. Факторы формирования депозитных ресурсов банка
Цель статьи заключается в критическом обзоре и усовершенствовании подходов ученых к классификации факторов формирования депозитных ресурсов банка, определение их значимости в системе управления ими. В статье проанализированы подходы отечественных и зарубежных ученых по классификации факторов формирования депозитных ресурсов банка. На основе их критического анализа предложена классификация факторов формирования депозитных ресурсов банка, которая отличается от существующих обобщенной группировкой ее факторов. Поскольку факторы формирования депозитных ресурсов банка не являются равнозначными между собой и занимают различное место в системе управления привлеченными ресурсами, на основе использования метода анализа иерархий были определены уровни их значимости, что позволило не только их проранжировать, но и проверить локальные и глобальные приоритеты экспертов на согласованность между собой. На основании предложенной классификации и уровней значимости факторов формирования депозитных ресурсов в процессе банковской деятельности могут быть разработаны методические подходы к планированию, прогнозированию, организации, регулированию, координации, учету, анализу, стимулированию и контролю депозитных ресурсов банка. Перспективами дальнейших исследований в данном направлении являются проведение углубленного анализа современной системы управления депозитными ресурсами банка и разработка методических подходов по ее усовершенствованию.

Ключевые слова: банк, депозитные ресурсы, внешние факторы, внутренние факторы, экономические факторы, финансовая устойчивость банка, депозитная политика, анализ иерархий.

Табл.: 5. **Библ.:** 19.

Волохатая Виктория Єльфрідівна – аспірантка, преподаватель, Університет банковского дела Национального банка Украины (ул. Андреевская, 1, Киев, 04070, Украина)

E-mail: viktoriav78@mail.ru

Volokhataya V. Y. Factors of Formation of Deposit Resources of the Bank

The goal of the article is to make a critical review and improvement of approaches of scientists to classification of factors of formation of deposit resources of a bank, to identify their significance in the system of managing them. The article analyses approaches of domestic and foreign scientists on classification of factors of formation of deposit resources of a bank. Their critical analysis is used as a basis for offering a classification of factors of formation of deposit resources of a bank, which differs from the existing with a generalised grouping of its factors. Since factors of formation of deposit resources of a bank are not equal and take different places in the system of managing attracted resources, the article used the method of analysis of hierarchies to identify levels of their significance, which allowed both their ranking and also checking local and global priorities of experts for consistency between each other. The offered classification and levels of significance of factors of formation of deposit resources in the process of banking activity could be used as a basis for development of methodical approaches to planning, forecasting, organisation, regulation, co-ordination, accounting, analysis, stimulation and control over deposit resources of a bank. The prospects of further studies in this direction are a conduct of a deep analysis of the modern system of managing deposit resources of a bank and development of methodical approaches on its perfection.

Key words: bank, deposit resources, external factors, internal factors, economic factors, financial stability of a bank, deposit policy, analysis of hierarchies.

Tabl.: 5. **Bibl.:** 19.

Volokhataya Viktoriya Ye. – Postgraduate Student, University of Banking of the National Bank of Ukraine (vul. Andriyivska, 1, Kyiv, 04070, Ukraine)

E-mail: viktoriav78@mail.ru

Для забезпечення стабільного і надійного функціонування банків в Україні важливу роль відіграє формування науково обґрунтованої банківської політики, основним елементом якої є депозитна політика. Це пов'язано з тим, що значна частина банківських ресурсів створюється саме в процесі проведення депозитних операцій.

Депозитна політика являє собою складне економічне явище. Її можна трактувати за трьома напрямками. Так, за суттю депозитна політика – це стратегія і тактика банку в частині організації депозитного процесу. За діяльністю – це комплекс заходів, що має на меті забезпечення ліквідності банку. За оформленням – це документ, детальний план, керівництво до дій щодо залучення банківських ресурсів.

Зміст депозитної політики проявляється в забезпеченні стабільності і стійкості банківської установи, її рентабельності, ліквідності і надійності, а також адекватності її діяльності потребам клієнтів.

Актуальність та практична значущість цього питання пояснюється тим, що, якість депозитної політики будь-якого банку залежить е першу чергу від вибору прийнятних методів управління факторами, що впливають на формування депозитних ресурсів.

Питанням, пов'язаним із дослідженням теоретичних основ формування депозитної політики банків, практики її реалізації та шляхів удосконалення, присвячені роботи Білик О. І. [1], Васильченко З. М. [2], Витвицького М. [3], Власенко О. О. [4], Вожжова А. П. [5], Гузова К. О. [6], Данилова Т. Н. [7], Дмитрієва О. А. [8], Дребот Н. П. [9], Зайцева О. [10], Кандеєва А. [11], Кожель Н. О. [12], Корнеєва В. [13], Мамонтова А. [14], Неизвестної О. В. [15], Рисіна В. В. [16], Стрілець Т. М. [17], Трегуба Д. В. [18].

Аналіз наукових досліджень цих авторів виявив неоднозначність підходів щодо класифікації факторів формування депозитних ресурсів банку.

Метою статті є критичний огляд та вдосконалення підходів щодо класифікації факторів формування депозитних ресурсів банку та управління ними.

Об'єкт дослідження – процес формування та управління депозитними ресурсами банку.

Предмет дослідження – методичні підходи щодо класифікації факторів формування депозитних ресурсів банків.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні акти з питань функціонування банків, спеціальна економічна і наукова література, матеріали засобів масової інформації.

У процесі огляду наукових праць вітчизняних і зарубіжних вчених було встановлено, що на формування депозитних ресурсів банку впливає багато різних факторів, які неоднакові за тривалістю дії; характерами прояву, особливостями впливу та виникнення; можливістю регулювання; ступенем корисності тощо. Найбільшого розповсюдження в системі фінансового менеджменту банку отримала класифікація факторів, які впливають на формування депозитних ресурсів за джерелами походження, тобто на внутрішні та зовнішні. Це пояснюється такими положеннями. *По-перше*, будь-який банк при розробленні депозитної політики враховує вплив факторів на формування депозитних ресурсів. *По-друге*, внутрішні фактори формування депозитних ресурсів банку залежать від банківської політики, і їхнім впливом банк може управляти. *По-третє*, впливати на зовнішні фактори формування депозитних ресурсів банк не в змозі. Він може прогнозувати їхню поведінку та має адаптуватися до їхньої дії.

Для досягнення мети в роботі було поставлено такі завдання:

- ✦ визначити склад внутрішніх факторів формування депозитних ресурсів банку;
- ✦ з'ясувати склад зовнішніх факторів формування депозитних ресурсів банку.

Щодо вирішення першого завдання дослідження був проведений критичний огляд підходів науковців щодо складу факторів, які впливають на процес формування і управління депозитними ресурсами. Так, О. І. Білик [1] стверджує, що на формування депозитних ресурсів банку впливають такі внутрішні фактори, як фактичний розмір капіталу; імідж банку на ринку депозитних внесків і поточних рахунків; ефективність маркетингової, особливо конкурентної політики банку; кваліфікація персоналу, у тому числі культура обслуговування клієнтів; технології, що використовуються банком, та їх відповідність потребам наявних і потенційних клієнтів; широта номенклатури послуг, що надаються клієнтам у процесі обслуговування їх поточних, депозитних й інших рахунків; фінансові можливості щодо оплати залучених коштів, обумовлені ефективністю їх подальшого розміщення; цінова політика банку; маркетингова стратегія банку; стабільність клієнтської бази банку.

На думку Власенко О. О. [4], найвагомішими внутрішніми факторами, що впливають на формування депозитних ресурсів банку, є облікова ставка Національного банку України; норматив обов'язкового резервування; конкуренція банків; податкове законодавство; економічні нормативи діяльності банків; система гарантування вкладів; стан і тенденції розвитку фінансового ринку; збільшення доходів населення (табл. 1).

Неизвестна О. В. [15] вважає, що формування депозитних ресурсів банку, насамперед, визначається ефективністю депозитної політики; наявністю чітко визначеної стратегії його поведінки на ринку депозитних ресурсів; рівнем маркетингових досліджень цього сегмента ринку банківських послуг і рівнем кваліфікації менеджменту банку; досконалістю політики збуту депозитних послуг, комунікаційної політики їх просування на ринок, організаційної структури банківської установи тощо.

До внутрішніх факторів формування депозитних ресурсів банку Данилова Т. Н. [7] відносить недовіру населення до більшої частини банків країни та їх регіональних структур; недобросовісну рекламу банківських депозитів; неякісний банківський менеджмент; наявність шахрайства з боку банківського персоналу тощо.

Зайцев О. [10] підкреслює, що формування депозитних ресурсів банку залежить від стабільності депозитів; спектру банківських послуг; цінової політики; клієнтури банку; кваліфікації і досвіду персоналу банку; обсягу витрат банку на реалізацію депозитної політики.

Узагальнюючи вищевикладене, автор цієї роботи вважає за необхідне внутрішні фактори, що впливають на формування депозитних ресурсів банку, згрупувати у певні групи. Це дозволить визначити конкретні проблеми в депозитній діяльності банку; з'ясувати конкретні напрями підвищення її ефективності; виявити конкретні способи, методи, прийоми та інструменти забезпечення стабільності та розвитку клієнтської бази щодо залучення депозитних ресурсів тощо. Тобто це сприятиме вдосконаленню системи управління депозитними ресурсами банку в умовах мінливості та невизначеності ринкового середовища.

Склад і характеристика внутрішніх факторів формування депозитних ресурсів банку за [4]

№	Фактор	Характеристика
1	Облікова ставка Національного банку України	Є орієнтиром для встановлення відсоткової ставки за депозитами та кредитами
2	Норматив обов'язкового резервування	Впливає на обсяги залучених ресурсів за видами і за валютами у зв'язку з різною нормою резервування, а також на суму вільних кредитних ресурсів
3	Конкуренція банків	Змушує банки розробляти нові схеми, методи і підходи в роботі з клієнтами щодо залучення депозитів
4	Податкове законодавство	У 2015 р. планується введення 5% податок на нараховані відсотки за депозитами. У зв'язку з цим обсяг строкових депозитів може зменшитися
5	Економічні нормативи діяльності банків	Обсяг депозитів впливає на розрахунок ліквідності банку (миттєвої, коротко-строкової та загальної)
6	Система гарантування вкладів	Гарантує компенсацію депозиту, у визначеній сумі, за неплатоспроможності банку. Це підвищує довіру до банку з боку населення
7	Стан і тенденції розвитку фінансового ринку	Впливає як у частині залучених коштів, так і у частині розміщення коштів. Визначає кредитний потенціал банку і заодно розмір банківського прибутку
8	Збільшення доходів населення	Приводить до збільшення депозитних вкладень за умов відсутньої альтернативи інвестування коштів

Так, наприклад, до першої групи факторів формування депозитних ресурсів банку «Фінансова стійкість» було віднесено такі фактори, як: фактичний розмір капіталу; відповідність фактичних показників банківської діяльності економічним нормативам; якість банківського менеджменту.

Визначено, що до другої групи факторів формування депозитних ресурсів комерційного банку «Депозитна політика» належать такі фактори, як: номенклатура депозитних послуг; цінова політика та витрати щодо надання депозитних послуг; облікова ставка Національного банку України; норматив обов'язкового резервування депозитів; стабільність клієнтської бази щодо збереження грошових коштів; маркетингова політика та стратегія щодо

залучення депозитів; технології, які використовуються в банківській діяльності щодо надання депозитних послуг.

Достатньо очевидно, що доходи населення [4]; рівень його довіри до ринку депозитних послуг [7]; податок з нарахованих доходів за депозитами [4]; стан і тенденції розвитку банківського ринку [4] є зовнішніми факторами формування депозитних ресурсів комерційного банку, і їхнім впливом останній управляти не в змозі. Він лише може прогнозувати їхню поведінку та деякою мірою адаптуватися до їхньої дії в умовах мінливості та невизначеності ринкового середовища.

У табл. 2 представлено узагальнення підходів вчених щодо визначення складу внутрішніх факторів формування депозитних ресурсів банку.

Таблиця 2

Склад внутрішніх факторів формування депозитних ресурсів банку

№	Фактор	Джерело інформації
1	2	3
1	Кваліфікація персоналу банку	[1, 15, 10]
2	Фінансова стійкість банку	[1, 4, 7]
2.1	Фактичний розмір капіталу банку	[1]
2.2	Відповідність фактичних показників банківської діяльності економічним нормативами	[4]
2.3	Якість банківського менеджменту	[7]
3	Імідж банку на ринку депозитних послуг	[1]
4	Система гарантування вкладів клієнтів банку	[1, 4, 7, 10]
5	Депозитна політика банку	[15]
5.1	Номенклатура депозитних послуг банку	[1, 10]
5.2	Цінова політика банку щодо надання депозитних послуг	[1, 10]
5.3	Облікова ставка Національного банку України	[4]
5.4	Витрати банку щодо надання депозитних послуг	[10]
5.5	Норматив обов'язкового резервування депозитів	[4]
5.6	Маркетингова політика банку щодо залучення депозитів	[1, 4]
5.6.1	Маркетингова стратегія банку	[1, 15, 7]

1	2	3
5.6.2	Стабільність клієнтської бази банку щодо збереження грошових коштів	[1, 10]
5.7	Технології, які використовуються в банківській діяльності щодо надання депозитних послуг	[1]
6	Організаційна структура банку	[15]
7	Збутова політика депозитних послуг банку	[15]

Як видно з табл. 2, фактори формування депозитних ресурсів банку не є рівнозначними між собою, мають різне місце та відіграють різну роль у системі управління залученими ресурсами. Тому наступним завданням дослідження є визначення рівнів вагомості факторів формування депозитних ресурсів банку в системі управління залученими ресурсами. Для цього слід використати метод аналізу ієрархій [19]. Він є найбільш доречним серед сучасних методів експертних оцінок, оскільки дозволяє не тільки проранжувати фактори формування депозитних ресурсів банку, а й перевірити локальні та глобальні пріоритети експертів на узгодженість між собою.

Враховуючи те, що згідно з методом аналізу ієрархій для отримання достовірних результатів опитування кількість експертів не повинна перевищувати 7 ± 2 , автором цієї роботи для вирішення поставленого завдання дослідження було залучено дев'ять провідних фінансових менеджерів банків. Це дозволило одержати такі результати (табл. 3).

Як видно з табл. 3, за рівнем вагомості в системі управління залученими ресурсами фактори формування депозитних ресурсів банку можна проранжувати таким чином:

- ✦ I місце: фактор «фінансова стійкість банку», рівень його вагомості в системі банківського менеджменту (PB) становить 0,40;
- ✦ II місце: фактор «імідж банку на ринку депозитних послуг, PB = 0,25;
- ✦ III місце: фактор «депозитна політика банку», PB = 0,14;

- ✦ IV місце: фактор «система гарантування вкладів клієнтів банку», PB = 0,10;
- ✦ V місце: фактор «організаційна структура банку», PB = 0,05;
- ✦ VI місце: фактор «кваліфікація персоналу банку», PB = 0,03;
- ✦ VII місце: фактор «збутова політика депозитних послуг банку», PB = 0,03.

Відношення узгодженості пріоритетів експертів відносно рівнів вагомості факторів формування депозитних ресурсів банку в системі управління залученими ресурсами знаходиться в рекомендованому інтервалі від 0 до 0,1. Це підтверджує об'єктивність та обґрунтованість одержаних результатів.

Не менший науково-практичний інтерес представляє і полеміка вчених щодо складу зовнішніх факторів формування депозитних ресурсів банку. Так, Васильченко З. М. [2] до зовнішніх факторів, що впливають на формування депозитних ресурсів банку, відносить рівень конкуренції в банківській сфері; поточну кон'юнктуру ринку; регулювання з боку НБУ; стан грошово-кредитної системи; рівень інфляції; нормативно-правову базу оподаткування, валютних операцій, антимонопольного законодавства; рівень доходів населення; рівень розвитку окремих галузей, регіонів.

Дмитрієва О. А. [8] стверджує, що формування депозитних ресурсів банку суттєво залежить від рівня доходів домашнього господарства, але в реальну дію зміни попиту все ж таки вступали так звані фактори його ощадної поведінки, основними з яких є схильність

Таблиця 3

Рівні вагомості факторів формування депозитних ресурсів банку в системі управління залученими ресурсами

№	Фактор	Φ_i	Φ_1	Φ_2	Φ_3	Φ_4	Φ_5	Φ_6	Φ_7	Вектор	Ранг
1	Кваліфікація персоналу банку	Φ_1	1	1/8	1/7	1/5	1/6	1/3	2	0,03	6
2	Фінансова стійкість банку	Φ_2	8	1	3	5	4	6	9	0,40	1
3	Імідж банку на ринку депозитних послуг	Φ_3	7	1/3	1	4	3	5	6	0,25	2
4	Система гарантування вкладів клієнтів банку	Φ_4	5	1/5	1/4	1	1/3	4	5	0,10	4
5	Депозитна політика банку	Φ_5	6	1/4	1/3	3	1	4	3	0,14	3
6	Організаційна структура банку	Φ_6	3	1/6	1/5	1/4	1/4	1	2	0,05	5
7	Збутова політика депозитних послуг банку	Φ_7	1/2	1/9	1/6	1/5	1/3	1/2	1	0,03	7
$\lambda_{\max} = 7,60$											
Індекс узгодженості = 0,10											
Відношення узгодженості = 0,08											

індивіда до ризику; знання основних фінансових інструментів; проінформованість про можливі вкладення; досвід фінансової поведінки у минулому; рівень довіри до різних фінансових інститутів та інструментів захисту їх з боку держави; оцінка поточної ситуації в країні й уявлення про її можливі зміни в майбутньому.

На думку Гузова К. О. [6], на формування депозитних ресурсів банку впливає загальний стан не тільки економіки країни, а й регіону, в якому банк здійснює свою діяльність. Це стосується зовнішніх ризиків, не пов'язаних з роботою банку або його клієнта. Очевидно, що в умовах кризової економіки банківська система не може бути сильною. Вона випробовує на собі всі тяготи інфляції, кризи неплатежів, бюджетного дефіциту, падіння ВВП тощо.

При цьому Гузов К. О. [6] зазначає, що кожен банк визначає власну депозитну політику, з огляду на економічну, політичну, соціальну ситуацію в регіоні. Якщо банк не має власної депозитної політики або має депозитну політику невисокої якості, або не зміг довести її основні положення до відома конкретних виконавців, ставлячи тим самим під сумнів можливість її реалізації, сукупний ризик його банківської діяльності значно підвищується.

Мамонтов А. [14] виділяє такі зовнішні фактори формування депозитних ресурсів банку, як: стан фінансового ринку; рівень інфляції; ризики; попит на банківські послуги; рівень банківської конкуренції; політика НБУ і Мінфіну України; регіональна специфіка; стан соціального середовища.

Стрілець Т. М. [17] серед зовнішніх факторів формування депозитних ресурсів банку виокремлює нестабільність економіки та політичної ситуації в країні; високу інфляцію та швидке знецінення грошей, у тому числі й на строкових депозитах; постійне зменшення рівня доходів абсолютної більшості населення; наявність фінансових інструментів з більшою привабливістю; високі ризики довгострокового вкладання коштів; постійні зміни щодо вітчизняного законодавства, у тому числі того, що регулює депозитний ринок країни.

Трегуб Д. В. [18] вважає, що формування депозитних ресурсів банку залежить від розвитку банківських технологій; рівня відсоткових ставок та універсалізації банку (табл. 4).

Автори робіт [3, 5, 9, 11 – 13, 16] відмічають, що на формування депозитних ресурсів банку впливають такі фактори, як: державна політика, спрямована на забезпечення політичної стабільності та сталого розвитку національної економіки, запобігання кризових ситуацій; рівень інфляції, процентні ставки на депозитні послуги, безробіття, економічний розвиток та інфраструктура ре-

гіонів; розвиток банківської системи; рівень довіри населення до банків і ступень його проінформованості про банківську діяльність; демографічна ситуація в країні.

Узагальнюючи вищевикладене, автор цієї роботи вважає за необхідне зовнішні фактори, що впливають на формування депозитних ресурсів банку, згрупувати в чотири групи: економічні, політичні, технологічні та соціально-культурні.

Так, наприклад, до економічних факторів формування депозитних ресурсів банку було віднесено такі фактори, як: стан і динаміка ВВП; рівень інфляції в державі; стан грошово-кредитної системи; бюджетний дефіцит; рівень зайнятості населення; грошові доходи домогосподарств; рівень економічного розвитку та інфраструктура окремих галузей, регіонів; процентні ставки конкурентів на депозитні послуги; кон'юнктура ринку депозитних послуг; рівень конкуренції в банківській діяльності; стан ринку банківських послуг; регулювання банківської діяльності Національного банку України.

Виявлено, що політичними факторами формування депозитних ресурсів банку є політична стабільність; податкове законодавство щодо надання депозитних послуг; валютне регулювання банківської діяльності; антимонопольне регулювання банківської діяльності.

З'ясовано, що до технологічних факторів формування депозитних ресурсів банку належать: рівень розвитку технології щодо надання депозитних послуг; конкурентоспроможність технології щодо надання депозитних послуг; технологічні розробки та тенденції щодо надання депозитних послуг.

Встановлено, що соціально-культурними факторами формування депозитних ресурсів банку є стан соціального середовища; соціальні настанови (довіра) населення щодо надання депозитних послуг; проінформованість населення про депозитну діяльність; демографічна ситуація в державі; схильність індивіда до ризику у сфері депозитної діяльності.

Достатньо очевидно, що універсалізація банку [18] та рівень його депозитної політики [6] – це внутрішні фактори формування депозитних ресурсів, які залежать від фінансової політики банку та є об'єктом його управління.

У табл. 5 представлено узагальнення підходів учених щодо визначення складу зовнішніх факторів формування депозитних ресурсів банку.

ВИСНОВКИ

У роботі вирішено важливе науково-практичне завдання щодо критичного огляду та вдосконалення підходів щодо класифікації факторів формування депозитних

Таблиця 4

Склад і характеристика зовнішніх факторів формування депозитних ресурсів банку за [18]

№	Фактор	Характеристика
1	Розвиток банківських технологій	Поява глобальних комунікацій, комп'ютеризація, розвиток дистанційного обслуговування ліквідує територіальну прив'язку клієнта банку
2	Рівень відсоткових ставок	Депозити мігрують з банку в банк за більш вигідними відсотковими ставками
3	Універсалізація банку	Орієнтація банку на надання широкого спектру банківських послуг

Склад зовнішніх факторів формування депозитних ресурсів банку

№	Група факторів	Фактор	Джерело інформації
1	Економічні	Стан та динаміка ВВП	[6]
		Рівень інфляції в державі	[2 – 3, 5 – 6, 9, 11 – 14, 16 – 17]
		Стан грошово-кредитної системи	[2]
		Бюджетний дефіцит	[6]
		Рівень зайнятості населення	[3, 5, 9, 11 – 13, 16]
		Грошові доходи домогосподарств	[2, 17]
		Рівень економічного розвитку та інфраструктура окремих галузей, регіонів	[2, 3, 5 – 6, 9, 11 – 14, 16]
		Процентні ставки конкурентів на депозитні послуги	[3, 5, 9, 11 – 13, 16, 18]
		Кон'юнктура ринку депозитних послуг	[2, 14]
		Рівень конкуренції в банківській діяльності	[2, 14]
		Стан ринку банківських послуг	[3, 5 – 6, 8 – 9, 11 – 14, 16 – 17]
2	Політичні	Регулювання банківської діяльності НБУ	[2, 3, 5, 9, 11 – 14, 16]
		Політична стабільність	[3, 5, 9, 11 – 13, 16]
		Податкове законодавство щодо надання депозитних послуг	[2, 17]
		Валютне регулювання банківської діяльності	[2, 17]
3	Технологічні	Антимонопольне регулювання банківської діяльності	[2, 17]
		Рівень розвитку технології щодо надання депозитних послуг	[18]
		Конкурентоспроможність технології щодо надання депозитних послуг	[18]
4	Соціально-культурні	Технологічні розробки та тенденції щодо надання депозитних послуг	[18]
		Стан соціального середовища	[14]
		Соціальні настанови (довіра) населення щодо надання депозитних послуг	[3, 5, 8 – 9, 11 – 13, 16]
		Проінформованість населення про депозитну діяльність	[3, 5, 8 – 9, 11 – 13, 16]
		Демографічна ситуація в державі	[3, 5, 9, 11 – 13, 16]
		Схильність індивіда до ризику в сфері депозитної діяльності	[8, 14, 17]

ресурсів банку. Запропонована класифікація потребує розробки спеціальної методики оцінки їхнього впливу на ефективність та стабільність банківської діяльності в умовах мінливості та невизначеності ринкового середовища, що є предметом подальшого дослідження. ■

ЛІТЕРАТУРА

- Білик О. І.** Основні принципи формування заощаджень України / О. І. Білик [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://dspace.uabs.edu.ua/bitstream/123456789/863/3/2004_05.pdf
- Васильченко З. М.** Кошти населення у формуванні фінансових ресурсів банків / З. М. Васильченко // Фінанси України. – 2002. – № 4. – С. 94 – 104.
- Витвицкий М.** Структурированные депозиты / М. Витвицкий // Банковский менеджмент. – 2009. – № 3. – С. 43 – 47.
- Власенко О. О.** Розвиток українського ринку депозитів для фізичних осіб / О. О. Власенко // Фінанси України. – 2006. – № 3. – С. 74 – 79.
- Вожжов А. П.** Депозити до запитання у формуванні стабільної і керованої ресурсної бази банків / А. П. Вожжов // Вісник Національного банку України. – 2002. – № 11. – С. 5 – 8.
- Гузов К. О.** Актуальні питання формування депозитної бази комерційного банку / К. О. Гузов // Банківські технології. – 2006. – № 7. – С. 16 – 28.
- Данилова Т. Н.** Применение финансовых моделей для исследования кредитно-депозитных стратегий деятельности коммерческого банка / Т. Н. Данилова, А. В. Решетов // Финансы и кредит. – 2008. – № 32. – С. 4 – 30.
- Дмитрієва О. А.** Оптимізація депозитної діяльності комерційного банку / О. А. Дмитрієва // Фінанси України. – 2004. – № 5. – С. 138 – 144.
- Дребот Н. П.** Стратегія банківської установи на ринку депозитних послуг / Н. П. Дребот, О. Р. Галько [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/PORTAL/soc_gum/re/2008_4/Re200804_17.pdf
- Зайцев О.** «Свежие инновации» для роста депозитов / О. Зайцев // Банковская практика за рубежом. – 2008. – № 12. – С. 76 – 80.
- Кандєєва А.** Депозитам потрібні «вітаміни росту»? / А. Кандєєва // Банківська практика за кордоном. – 2006. – № 5. – С. 34 – 38.

12. Кожель Н. О. Оцінка факторів впливу на процес формування та реалізації депозитної політики банку / Н. О. Кожель [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dSPACE.uabs.edu.ua/bitstream/123456789/4061/1/2005-22.pdf>

13. Корнеєв В. Банківський сервіс на ринках залучення і розміщення капіталу / В. Корнеєв // Банківська справа. – 2006. – № 1. – С. 82 – 93.

14. Мамонтов А. Лояльність клієнтів як ключ к увеличению депозитного портфеля / А. Мамонтов // Банковская практика за рубежом. – 2007. – № 11. – С. 30 – 34.

15. Неізнана О. В. Операції комерційних банків по залученню коштів: сучасні технології та світові тенденції розвитку / О. В. Неізнана // Фондовий ринок. – 2001. – № 31. – С. 2 – 6.

16. Рисін В. В. Роль депозитів населення у формуванні ресурсної бази банку / В. В. Рисін // Регіональна економіка. – 2007. – № 1. – С. 229 – 237.

17. Стрілець Т. М. Ризики депозитної діяльності та зв'язок з іншими банківськими ризиками / Т. М. Стрілець, Н. В. Шаркаді // Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. – № 5. – С. 131 – 135.

18. Трегуб Д. В. Тенденції розвитку сучасного ринку депозитів / Д. В. Трегуб // Фінанси України (укр.). – 2002. – № 10. – С. 139 – 144.

19. Саати Т. Л. Принятие решений. Метод анализа иерархий / Т. Л. Саати. – М.: Радио и связь, 1993. – 314 с.

REFERENCES

Bilyk, O. I. "Osnovni pryntsyipy formuvannia zaoshchadzen Ukrainy" [Basic principles of savings Ukraine]. http://dSPACE.uabs.edu.ua/bitstream/123456789/863/3/2004_05.pdf

Danilova, T. N., and Reshetov, A. V. "Primenenie finansovykh modeley dlia issledovaniia kreditno-depozitnykh strategiy deiatelnosti kommercheskogo banka" [The use of financial models for the study of credit and deposit policies of the commercial bank]. *Finansy i kredit*, no. 32 (2008): 4-30.

Dmytriieva, O. A. "Optimizatsiia depozytnoi diialnosti komertsiiinoho банку" [Optimization of the commercial bank deposit]. *Finansy Ukrainy*, no. 5 (2004): 138-144.

Drebot, N. P., and Halko, O. R. "Stratehiia bankivskoi ustanovy na rynku depozytynykh posluh" [Strategy banking institution depository services on the market]. http://www.nbu.gov.ua/PORTAL/soc_gum/re/2008_4/Re200804_17.pdf

Huzov, K. O. "Aktualni pytannia formuvannia depozytnoi bazy komertsiiinoho банку" [Current issues forming the deposit base of commercial banks]. *Bankivski tekhnologii*, no. 7 (2006): 16-28.

Kandieieva, A. "Depozytam potribni «vitaminy rostu»?" [Needed to deposits' growth vitamins?]. *Bankivska praktyka za kordonom*, no. 5 (2006): 34-38.

Kozhel, N. O. "Otsinka faktoriv vplyvu na protses formuvannia ta realizatsii depozytnoi polityky банку" [Evaluation of factors influencing the formation and implementation of bank deposit policy]. <http://dSPACE.uabs.edu.ua/bitstream/123456789/4061/1/2005-22.pdf>

Kornieiev, V. "Bankivskiy servis na rynkakh zaluchennia i rozmishchennia kapitalu" [Banking Services in the markets and to attract capital allocation]. *Bankivska sprava*, no. 1 (2006): 82-93.

Mamontov, A. "Loialnost klientov kak kliuch k uvelicheniu depozitnogo portfelia" [Customer loyalty as a key to increasing the deposit portfolio]. *Bankovskaia praktika za rubezhom*, no. 11 (2007): 30-34.

Nieizviestna, O. V. "Operatsii komertsiiynykh bankiv po zaluchenniu koshtiv: suchasni tekhnologii ta svitovi tendentsii rozvytku" [Operation of commercial banks to attract funds: modern technologies and global trends]. *Fondovyi rynek*, no. 31 (2001): 2-6.

Rysin, V. V. "Rol depozytiv naselennia u formuvanni resursnoi bazy банку" [Role in the formation of deposits of the resource base of the bank]. *Rehionalna ekonomika*, no. 1 (2007): 229-237.

Strilets, T. M., and Sharkadi, N. V. "Ryzyky depozytnoi diialnosti ta zv'iazok z inshymy bankivskymy ryzykamy" [Risks deposit activities and communication with other banking risks]. *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini*, no. 5 (2008): 131-135.

Saati, T. L. *Priniatie resheniy. Metod analiza ierarkhiy* [Decision-making. The method of analysis of hierarchies]. Moscow: Radio i sviaz, 1993.

Trehub, D. V. "Tendentsii rozvytku suchasnoho rynku depozytiv" [Trends in today's market deposits]. *Finansy Ukrainy*, no. 10 (2002): 139-144.

Vozhzhov, A. P. "Depozyty do zapytannia u formuvanni stabilnoi i kerovanoi resursnoi bazy bankiv" [Deposits in the formation of a stable and controlled banks' resources]. *Visnyk Natsionalnogo банку Ukrainy*, no. 11 (2002): 5-8.

Vasylchenko, Z. M. "Koshty naselennia u formuvanni finansovykh resursiv bankiv" [Due to the population in the formation of the financial resources of banks]. *Finansy Ukrainy*, no. 4 (2002): 94-104.

Vlasenko, O. O. "Rozvytok ukrainskoho rynku depozytiv dlia fizychnykh osib" [The development of Ukrainian market deposits for individuals]. *Finansy Ukrainy*, no. 3 (2006): 74-79.

Vitvitskiy, M. "Strukturirovannye depozyty" [Structured deposits]. *Bankovskiy menedzhment*, no. 3 (2009): 43-47.

Zaytsev, O. "«Svezhie innovatsii» dlia rosta depozitov" ["Recent innovations" for the growth of deposits]. *Bankovskaia praktika za rubezhom*, no. 12 (2008): 76-80.